

Marcus 1, 21-29 - Preek - NGKE - 18-2-2018

God in ons midden: 6. Jezus' charisma

Toastmasters

"Ik wed dat ik iedereen voor de gek kan houden", ...
fluisterde ze naar haar buurman vlak voordat ze het podium opging.
Daar vertelt ze een uitvoerig verhaal over haar jarenlange carrière als operazangeres.
Dat loopt uit op haar resolute besluit dit allemaal op te geven om meer tijd voor haar gezin te hebben.

Wanneer de toastmaster van de avond de groep vraagt of ze haar verhaal geloven, steekt iedereen zijn hand op. Als hij aan haar, een jonge en aantrekkelijke vrouw, vraagt of het een waar verhaal is zegt ze stralend: 'ik kan niet eens wijs houden'.

Deze sketch komt uit een reclamefilmje van "Toastmasters", een internationale organisatie die zich richt op het vergroten van gespreksvaardigheden van haar leden met het oog op op het spreken in het openbaar.

Deze oefening heet: 'Waar of niet-waar?' Ze is bedoeld om je publiek te overtuigen van wat je maar wilt alleen maar met behulp van je vaardigheid als spreker.

Gek eigenlijk: Ze gedraagt zich oneerlijk, maar wordt daar niet op afgerekend, maar om geprezen. Want ze weet het toch maar voor elkaar te krijgen om iedereen in de waan te brengen.

Een beetje 'wie is de mol' maar dan anders.

Wij leven in zo'n tijd hè.

God in ons midden: 6. Jezus' charisma

Waar een minister met een mooi verhaal over het substantieel verminderen van de gaswinning toch het vertrouwen krijgt, terwijl hij die eerst, maar dat zegt hij er niet bij- veel meer opgevoerd had dan dat hij hem later 'verminderde'

Waar een president zo ongeveer alles kan beweren. Velen geloven hem toch wel als hij het maar met overtuiging brengt.

Niet met elke leugen kom je weg, maar toch als je het goed weet te brengen... kom je heel ver
Wij zijn omringt met een heel aantal ontzettend goede performers.

Ze komen over als gezaghebbende sprekers. In praatprogramma's en in de politiek verkopen zij hun standpunten met verve. Maar dat zegt nog niet dat het waar is.

En wij zijn daar met zijn allen aan gewend geraakt. Dat iemand iets kan zeggen dat betrouwbaar klinkt maar niet waar is. En dat heeft het onderling vertrouwen in onze samenleving behoorlijk aangetast. 'Mensen kunnen mooi praten', zeggen wij tegen elkaar.

Daarom zeggen de Groningers

nu de nieuwe minister belooft dat de gaskraan wèl bijna helemaal dichtgaat:

'eerst maar eens zien'

Jezus' charisma

Is dat wat de mensen uit deze tekst bedoelen? Als ze zeggen dat Jezus hen toespreekt als 'iemand met gezag'? Dat Hij zo charismatisch spreekt, dat iedereen onder de indruk komt van wat Hij zegt?

Dit zijn de ruïnes van de synagoge in Kapernaüm

In de Heilige Arke, een prachtige kast tegen de achtermuur werden de heilige boekrollen bewaard. Iedere Jood heeft groot ontzag voor deze heilige Schriften.

De grote zaal wordt geflankeerd door twee zijbeuken met daarboven op zuilen aan weerszijden vrouwengalerijen.

De mannen zitten beneden op de lange, lage, stenen banken langs beide zijmuren. Zij kijken tussen de zuilen door in het middenschip.

De vrouwen volgen vanaf de vrouwengalerij boven de eredienst.

Na het sjema “Hoor Israëel, de HEER is onze God, de HEER is de enige.” (Deut. 6,3), volgt er een gebed.

Daarna is het stil als een dienaar eerbiedig een rol uit die Arke tevoorschijn haalt.

en die op aanwijzing van de leider van de synagoge aan één van de mannen op de banken geeft Dat kon iedere volwassen man zijn.

Vanuit de zaal beaamt men de lezing hardop.

Daarna valt er opnieuw een afwachtende stilte. Wie zal er het woord nemen?

Die sabbat neemt een jonge, hun onbekende man, het woord.

Afkomstig uit Nazareth, zeiden ze.

Nog maar net in Kapernaüm, bezoekt hij niet alleen direct hun synagoge, maar spreekt hij hen ook toe.

En hoe!

Het wordt stil in de synagoge. ...

Niemand beaamt meer wat er gezegd wordt

Deze man spreekt woorden die hen als volkomen nieuw in de oren klinken.

Zo jong als hij is, spreekt hij op eigen gezag.

Dat zou geen Jood wagen. Die zou zich altijd beroepen op een van de grote leraren, de rabbi's, om zijn eigen woorden kracht bij te zetten.

“Rabbi Simeon heeft gezegd... Rabbi Mosje merkte daarop op... .

Zo hóórt dat: het onderwijs van oude, vaak al lang gestorven, zeer gerespecteerde, rabbi's leeft op deze manier generaties lang voort in de herinnering van ook weer generaties Joden.

Maar deze jonge vreemdeling spreekt rechtstreeks

–zonder tussenkomst van de Rabbi's- vanuit de Schriften.

Alsof Hij minstens hetzelfde gezag heeft als die oude leraren. Alsof Hij op zijn leeftijd zelfstandig in staat is ze uit te leggen. En het meest verbazende is, als je zo naar Hem luistert, dan klinkt dat ook wel zo, gezaghebbend.

Charismatische woorden

Niet zozeer de manier waarop Jezus het brengt, maar vooral wát Hij zegt maakt indruk.

Het zijn de oude woorden maar in heel ander licht, zo klopt het toch

Even verderop lezen we wat dat zou kunnen zijn.

De rabbi's zeiden:

ga niet om met tollenaars en zondaars.

Jezus zegt:

Gezonde mensen hebben geen dokter nodig, maar zieken wel. Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars (2,16-17).

De rabbi's zeiden:

Je mag op sabbat niets doen.

Jezus zegt:

de sabbat is er voor de mens, en niet de mens voor de sabbat (2,27).

De rabbi's zeiden:

Als je maar afstamt van Abraham, Isaak en Jakob en kunt aantonen dat je bij Israëel hoort.

Maar Jezus zegt:

Iedereen die de wil van God doet, die is mijn broer en zus en moeder (3,35).

Jezus' woorden zijn zo anders dat ze niet aansluiten bij de uitleg van de rabbi's, maar een heel

nieuw begin lijken. Er ontstaat een kloof met de rabbi's, omdat het oude onderwijs niet meer bruikbaar is.

Het is jonge wijn in nieuwe zakken (2,21-22).

Kortom,

Jezus zet de oude woorden van de Wet en de Profeten in een nieuw licht.

In dat licht zien ze er als nieuw en tot dan toe ongehoord uit. Het lijkt wel een heel nieuwe boodschap. Dat is het gezag van Jezus' spreken"

Niet hoe Hij het brengt, maar wat er in zit. Het onthullende van die woorden

Wat Hij zegt dus en ook Wie het zegt

Want Wie kan nu anders zo spreken als de Messias zelf? De indruk die Hij geeft is duidelijk

Hun Messias, is die morgen in hun midden en Hij legt hen de wetten van zijn Koninkrijk nog eens uit. Dat was die sabbat een openbaring voor de bezoekers van de synagoge van Kapernaüm.

Wat een sabbat!

Effect

De charismatische woorden van Jezus hebben onmiddellijk effect,

Het kwaad kan niet verborgen blijven onder het levende Woord.

Dat blijkt die sabbat in Kapernaüm heel duidelijk.

Misschien hadden ze dat in Kapernaüm nog nooit zo aan die man gemerkt.

Maar nu komt de demon die in zijn hart leeft onmiddellijk naar buiten.

Hij kan onder de woorden van Jezus niet langer zwijgen.

Als je zo naar hem luistert is het vreemd wat hij zegt.

Het eerste klinkt nog wel logisch. *Wat hebt U met ons te maken, Jezus van Nazaret? Ben je gekomen om ons te vernietigen?* (24).

Dat kun je nog opvatten als:

Wat wil die jonge blaag, uit Nazareth nog wel, hier in Kapernaüm met zijn mooie praatjes.

Zonder respect voor de traditie richt hij ons allemaal te gronde.

Maar het vervolg verbaast je: *Ik weet wel wie je bent, de heilige van God* (25). Alsof die demon niet anders kan dan erkennen wie Jezus is!

Jezus uit het gehucht Nazaret is de heilige van God.

dat is een onverwachte streep onder Jezus' boodschap

De Heer Jezus' ontrafelt de tegenspraak.

En snijdt met enkele woorden radicaal het kwaad uit de man weg.

Zwijg en ga uit hem weg (26) (6)

Zelfs zo'n demon moet de man dan wel loslaten en vertrekken. Wat stuip trekkingen en een enorm geschreeuw en weg is hij.

Ja, Jezus' onderwijs heeft een onthullende macht.

Niet zijn uiterlijk en niet het effect van zijn vaardigheden als spreker, maar het effect van zijn woorden geeft de doorslag.

Geen uitgebreid ritueel, geen uitvoerige en met autoriteit uitgesproken bezweringen

Jezus stuurt hem eenvoudig weg.

Daaraan herken je de Messias als Hij spreekt: aan de eenvoudige kracht van zijn woorden.

Charisma?

Weet je, Diezelfde Jezus is hier in ons midden! Nee ik niet hoor, maar zijn woord wel.

Wat een zondag!

Of maakt je het niet zo mee vanmorgen? doet het je niet zoveel meer

De woorden van God vlijmen bijna nooit door je heen.

Thuis aan tafel niet. Je droomt weg terwijl Jezus' woorden voorgelezen worden.

In de kerk niet je dwaalt met je gedachten naar andere onderwerpen. ...

Soms val je zelfs in slaap.

't Is zo eeuwig bekend allemaal!

Steeds meer mensen gaan niet eens meer naar de kerk.

En je snapt dat ergens wel.

Ja als je hier nou eens zo'n demonstratie zou meemaken in een kerkdienst?

Was het maar zoals in Kapernaüm!

Dat zou wat anders zijn! Maar dat komt hier toch nooit voor!

wat jou betreft mocht er wel wat meer te zien en te horen zijn.

Wat meer spreektalent. Meer toastmaster zijn

Een demon staat verder van ons af, dan van de mensen in die tijd.

Het is ook een beetje een uiterste stadium van het kwaad.

De voorstadia ervan zijn veel bekender voor ons,,

lees maar eens verder.

Jezus' blijkt gekomen te zijn om

om mensen te redden, van de destructieve machten die hen in gijzeling houden. Dan gaat het niet

alleen meer om gillende demonen maar om een vrouw met hoge koorts, een blinde, een

gehandicapte iemand met epilepsie of om welke ziekte ook maar waar mensen aan lijden.

In die tijd rekende Jezus er mee af,

Niet met een op charismatische manier gesproken woorden, of met veel theater.

Heel eenvoudig

Hij stuurt ze gewoon weg.

Dat is pas gezag!

Dat zit in de Heer Jezus en daarom zijn een paar woorden al genoeg.

'Ga weg, sta op, zwijg!'

De machten moeten wel luisteren omdat Jezus het zegt.

Het gaat het niet om hoe Hij er uit ziet of om hoe hij het zegt,

al zou Hij fluisteren dan moeten ze nog luisteren

Je moet zelf opendoen

Jezus' woorden hebben onthullende macht. Zoals dat in Hebreëen 4, beschreven wordt, waar je een chirurg met een scherp mes voor je ziet. Die laagje voor laagje door het weefsel snijdt en het gezwel blootlegt,

En dan moeten de wind en de golven [Mar. 4,31] en ook boze geesten gehoorzamen,

maar mensen niet, wij mogen kiezen of we gehoorzamen.

Zo zijn we geschapen als verantwoordelijke mensen.

Jezus had iedereen daar in Kapernaüm eenvoudig op zijn woord kunnen laten geloven,

net zoals Hij die boze geest zijn wil op legde. Maar zo gaat Jezus niet met mensen om.

Ze zouden ophouden mensen te zijn.

De Heer Jezus komt onder de mensen wonen. Hij demonstreert op een indrukwekkende manier

de macht van zijn woorden. Maar daarna moeten wij mensen zelf antwoorden.

Dat is onze eigen verantwoordelijkheid

En hier in Kapernaum zien ze de genezingen wel, discussiëren erover.

-We lezen dat dit verhaal als een lopend vuurtje rondgaat-

Maar ze loven God er nog niet voor.

Ze komen wel voor de genezingen, maar trekken de conclusie er niet uit:

'De Messias moet wel gekomen zijn!'

Het Woord is mens geworden en het heeft onder ons gewoond,

schrijft Johannes (Joh.1,10-14), maar de mensen hebben Hem niet geaccepteerd in hun midden.

Hij zocht hen op en Hij trok hun aandacht.

Maar alleen zij die Hem toelaten krijgen hem te horen.

Wie toen de deur voor Jezus dicht deed ging hij letterlijk voorbij.

Zo is het nu nog.

Je kunt zijn woorden nog altijd horen, maar tussen heel veel andere woorden.

Sommige mooi gesproken door charismatische sprekers,
Maar die van Jezus vallen niet op door hun mooie vormgeving of
door het charisma van de voorlezer of spreker.

Ze zijn aan dezelfde beperkingen onderworpen als al die andere.

Dus, als je niet luistert gaat ze je voorbij. Het ene oor in en het andere weer uit.

Als je je bijbel dichtlaat, zie je ze niet en doen ze je niks.

Doet Jezus je niks.

Je mag zelf beslissen!

Sterker nog, je moet zelf beslissen.

Jezus overrompelt je niet met zijn macht.

En sleept Hij je mee met zijn charismatische
verschijning.

Het is de inhoud waarmee Hij het
aanspreekt.

Je moet zelf kiezen, zo ben je door God
geschapen.

Daarom staat in de Hebreeënbrief vlak in de
buurt van dat schitterde stuk over de
vlijmscherpe kracht van het levende woord
van God de oproep uit Ps. 95:

*'Horen jullie vandaag zijn stem, wees dan niet
koppig.'* Heb 4,7

Kortom, sluit je hart niet toe voor zijn
woorden.

Verwacht het niet van het charisma van de
spreker,
maar laat Jezus' woorden toe en ervaar dan
het charisma van die woorden.

Dat kan niet eerder dan dat je er aandacht
aan geeft.

Ik roep je op om naar de woorden van je
Heer te luisteren.

Jezus zal je deur niet inbeuken door je te
overrompelen met zijn Woord.

Hij klopt bescheiden op je deur en wacht tot
dat jij zelf open doet.

Pas dan zul je het charisma van Jezus
ervaren.

Doe je open voor Jezus?

Amen

(c) Wieb Dijksterhuis, februari 2018